

BLOEDVERWANT #2

Posterzine voor alle donors

Sanquin

CADEAU

Na de bevalling van mijn zoon Jim verloor ik twaalf liter bloed. Dat overleefde ik alleen dankzij jullie.

Ik zou jullie zo graag persoonlijk willen bedanken, maar dat kan begrijpelijkerwijs niet. Daarom vertel ik nu graag mijn verhaal in deze Bloedverwant (zie pagina 6).

Wat jullie als donor doen is echt heel bijzonder. Ik zeg wel eens: mijn ouders hebben mij het leven gegeven, bloeddonors hebben mij een tweede kans gegeven. Dat is het allermooiste cadeau.

Eline Ooms

POSTERZIJDE

WINTERLANDSCHAP MET SCHAATERS, HENDRICK AVERCAMP, CA. 1608

De afbeelding op deze speciale Rijksmuseum-editie van het posterzine is een cadeau voor jou. Streng winters, samen zwieren, zij aan zij. Zoals Avercamp op dit doek jong en oud, arm en rijk samenbrengt, zo brengt Sanquin – ook in tijden van corona – donors en patiënten bij elkaar. Samen voor een beter leven! Dat verdient een gouden lijst.

VEELGEVER

415 liter plasma

50 jaar donor, 640 donaties, 415 liter plasma. Deze indrukwekkende cijfers staan op naam van plasmadonor Floris Langendam (71).

“Plasma geven kost me niks, het is niet slecht voor me; dus waarom niet? Trouw zijn zit in mijn karakter. Ik ben ook al vijftig jaar getrouwd, werkte 44 jaar voor dezelfde werkgever en ga altijd naar dezelfde kapper. Het is leuk dat er aandacht wordt besteed aan mijn plasmarecords – ik ontmoette koning Willem-Alexander en was te gast op Wereld Bloeddonordag in Vietnam – maar daar doe ik het natuurlijk niet voor. Ik ben anti-D-donor, dus mijn plasma wordt gebruikt om zwangere vrouwen te beschermen tegen het krijgen van een rhesusbaby. Zolang ik gezond en mobiel ben, blijf ik geven.”

TERUG VAN WEGGEWEEST

‘Het voelde als thuiskomen’

Grote levensveranderingen kunnen leiden tot het stoppen met doneren, maar niet voor deze donors.

Verhuizingen en een intensief gezin: dan raakt de oproep wel eens ondergesneeuwd, weet Marlon Gaaikema (42). Toch pakt ze de draad altijd weer op.

Tussen haar 18e en 35e pakte Marlon Gaaikema zeven keer de verhuisdozen in en uit. Bloed doneren kwam er dan niet van. “Ik moest telkens zoeken waar de bloedbank was, of ik vergat mijn nieuwe adres door te geven.” Nu ze een gezin heeft, zijn de verhuisdozen verleden tijd, maar vergt vooral haar tweede kind veel tijd en aandacht. De zesjarige Mila heeft een leverafwijking en een geestelijke en lichamelijke achterstand. “Al met al hebben we een intensief gezin”, beaamt Marlon. “Dan schiet bloed geven er wel eens bij in.” Maar ze blijft gemotiveerd. Al is het maar omdat Mila als pasgeborene donorbloed nodig had. “Als je zulke jonge kindjes kunt redden, hoeveel moeite is het dan om eens in de vier maanden een uurtje van je tijd te geven?”

Gerjan Kleefman (60) mocht na hartritmestoornissen een jaar geen plasma geven. Eenmaal terug voelde het meteen vertrouwd.

Op een nacht werd Gerjan naar adem happend wakker. Hartritmestoornis, constateerde de huisarts na een eerste onderzoek. Een behandeling met medicijnen en elektrische schokken leverde niet het gewenste resultaat op. Een ingreep via de lies uiteindelijk wel. Vanwege de medicijnen was plasma geven tot zijn grote spijt een jaar niet mogelijk. Daarna was het even spannend, weet Gerjan nog. “Zou ik nog kunnen doneren? Was mijn bloeddruk niet te hoog? Het ijzergehalte op peil? Maar de keuring verliep gelukkig goed.” Het voelde een beetje als thuiskomen op de bloedbanklocatie in Hoogeveen. “De andere donors, het personeel, heel vertrouwd.” Van elk bezoek aan de bloedbank post hij een foto op Facebook. Laatst bedankte een kennis hem. Gerjan: “Haar man had onlangs zes zakken bloed gekregen. Dan weet je waarvoor je donor bent.”

Zwangerschappen en een lage Hb-waarde weerhielden Leonie Hendriksen (30) meer dan vier jaar van bloed doneren. Ze verwacht binnenkort ‘eindelijk’ weer een oproep.

De Hb-waarde in het bloed van Leonie is regelmatig net iets te laag, waardoor ze al enkele keren onverrichter zake naar huis terugkeerde. “Jammer, maar geen wereldramp”, zegt ze nuchter. “De keren erna mocht ik dan weer wel geven, dat houdt me gemotiveerd.” Tijdens de bevalling van haar eerste kindje scheelde het weinig of ze had zelf donorbloed nodig gehad. “Ik verloor veel bloed en hoorde de artsen zeggen dat ze voor de zekerheid donorbloed zouden bestellen. Ik dacht meteen: dan kan ik geen donor meer zijn! Gelukkig bleek het niet nodig.” Inmiddels heeft ze een tweede kindje gekregen. Nu de wachttijd van een half jaar na de bevalling voorbij is, kijkt ze uit naar de oproepkaart. Lachend: “Eindelijk weer bloed geven. Ik geef niet zomaar op.”

SAMEN STERKER

Plasmadonors doneren antistoffen tegen COVID-19

Een experimenteel medicijn met het plasma van Nederlandse donors die genezen zijn van COVID-19, kan kwetsbare mensen mogelijk tijdelijk beschermen tegen besmetting met het virus. Het medicijn wordt gemaakt door Sanquin, in opdracht van het ministerie van VWS.

Het gaat om een bestaand medicijn dat is verrijkt met antistoffen van genezen coronapatiënten. “We hebben al veel ervaring met dit medicijn, zonder deze specifieke antistoffen. Het wordt toegediend aan patiënten met een niet goed werkend immuunsysteem”, zegt Thomas Bodewes, medisch adviseur van Sanquin Plasma Products (SPP). “Door plasma te gebruiken van genezen COVID-19-patiënten hebben we goede hoop dat het ook tegen deze ziekte bescherming biedt.” Sanquin heeft met medisch specialisten een advies aan VWS gegeven over welke kwetsbare groepen in aanmerking komen voor preventieve inzet van dit medicijn. Ook hebben we een voorstel ingediend om de werking ervan te bestuderen.

Internationaal wordt onderzocht of een vergelijkbaar middel patiënten met beginnende klachten kan genezen of dat dit de ziekte of de ziekteverschijnselen kan verminderen. Sanquin werkt voor dat onderzoek samen met andere fabrikanten van plasmamedicijnen in de internationale CoVig-19 Plasma Alliantie.

Het medicijn is een voorbeeld van passieve immunisatie: het lichaam maakt zelf geen antistoffen aan, maar krijgt ze toegediend. “Als je antistoffen toedient vlak voor of vlak na blootstelling aan het virus, kan dat krachtig werken”, zegt viroloog Hans Zaaijer van Sanquin. “Dan krijg je minder ziekteverschijnselen of word je helemaal niet ziek. De toegediende antistoffen verdwijnen geleidelijk uit je bloed. Dat betekent dat bescherming tijdelijk is.” Wat het eigen immuunsysteem doet in combinatie met dit medicijn, is niet precies duidelijk. Zaaijer: “Het mooiste zou zijn als er dankzij de toegediende antistoffen niet een heel ernstige, maar wel lichte infectie op gang komt waardoor je eigen immuunsysteem antistoffen gaat aanmaken.”

BLOED DOET LEVEN

‘Dit zijn voor mij echte plusjaren’

Eline Ooms (34) geniet met volle teugen van haar driejarige zontje Jim. Dat is minder vanzelfsprekend dan het klinkt. “Zonder donorbloed had mijn zontje geen moeder meer gehad.”

Na de bevalling verloor Eline twaalf liter bloed en kreeg ze 42 zakken donorbloed toegediend. Twaalf liter! Dat klinkt bizar – een mens heeft maar zo'n vijf liter bloed – en dat is het ook. Voor de artsen die 26 uur lang wanhopige pogingen deden het onverklaarbare bloeden na de bevalling te stoppen en voor Eline zelf. “Ik ben letterlijk twee keer over de kop gegaan”, vertelt ze.

Het begon allemaal toen ze na 39 weken en vijf dagen zwangerschap vanwege een hernia werd ingeleid, zodat, zoals een arts het zei, “ze energie overhield om te genieten van haar kind na de geboorte”. Dat liep dus totaal anders. Na een heftige weeënstorm volgde een spoedkeizersnede. Van wat er daarna gebeurde, herinnert Eline zich alleen flarden.

VIJF OPERATIES

De bloedingen hielden niet op en dit leidde ertoe dat Eline in 26 uur tijd vijf keer geopereerd werd. Met man en macht probeerden de artsen het bloeden te stoppen. Uiteindelijk werd besloten haar baarmoeder te verwijderen.

Eline weet nog dat ze daarop heel nuchter reageerde met: “Als dat moet, dan moet dat maar.” Met het feit dat ze dan na Jim geen kinderen meer kon krijgen, was ze op dat moment helemaal niet bezig. Ze verkeerde in pure doodsangst. Toen ze voor

Bewerking van Portret van Willem II, Koning der Nederlanden, Jan Adam Kruseman, 1839

de zoveelste keer naar de operatiekamer werd gereden, realiseerde ze zich dat ze er misschien wel niet meer uitkwam. “Ik weet nog dat ik dacht: ik wil niet dood, ik ben te jong om dood te gaan.”

HET GROTE GENIETEN

Het duurde lang voordat Eline helemaal was hersteld en het grote genieten dan eindelijk kon beginnen. Nu, drie jaar later, doet ze dat volop. “Ik heb het soms nog moeilijk op momenten dat ik me realiseer

dat we Jim nooit een broertje of zusje kunnen geven, maar besef heel goed wat ik wel heb. Ik ben superblij met Jim. Het is een heerlijk kind, echt een blij ei. Het is zo fijn om lekker met hem te knuffelen en spelen.”

Haar eigen verjaardag viert ze nu bewust. “Ik ben nu 34, maar het voelt als 31+3. Dit zijn voor mij echt plusjaren. Zonder donors was ik er niet meer geweest. Zo simpel is dat.”

8 TIPS

CHECK CHECK DUBBELCHECK

Waar ga jij doneren? Kies jouw bloedbanklocatie op sanquin.nl/locaties.

II

Ga niet voor niets de deur uit. Check voor elke donatie of je mag doneren via sanquin.nl/donortest én sanquin.nl/coronacheck.

Komt het een keer niet uit? Meld je dan af via sanquin.nl/afmelden of de Donorinformatielijn: 088-730 8686. Zo kan een andere donor in jouw plaats komen.

III

IV

Neem altijd je identiteitsbewijs mee. Zonder identificatie mag je niet doneren.

Wijzigingen kun je doorgeven via sanquin.nl/wijziging.

V

VI

Ziek na je donatie? Geef het zo snel mogelijk aan ons door via de Donorinformatielijn: 088-730 8686.

Reiskosten een belemmering? Vraag een declaratieformulier bij de balie.

VII

Wil je onze digitale nieuwsbrief ontvangen? Meld je aan via sanquin.nl/nieuwsbrief.

VIII

OPROEP GEKREGEN?

Je bent nodig! Samen met jou redden we levens. Jouw donatie is daarbij keer op keer van groot belang. Bloed is kort houdbaar, waardoor we geen grote voorraden kunnen bewaren. Daarom stemt Sanquin de bloedvoorraad zo precies mogelijk af op de vraag van de ziekenhuizen naar verschillende bloedgroepen. Het kan daardoor voorkomen dat de ene donor vaker wordt opgeroepen dan de andere. Mannen

mogen per twaalf maanden maximaal vijf keer bloed geven, vrouwen maximaal drie keer. Besef dus goed dat als we je oproepen, je ook echt nodig bent.

Als jij een oproep krijgt, kunnen we dan op je rekenen?

Bij de bloedbank. Fijn om nodig te zijn! #bloedisleven #rozekoek #sanquin

DOKTERS VRAAG

Waarom mag ik niet doneren met milde (verkoudheids)klachten en moet ik zelfs na herstel nog wachten?

Er zijn meerdere redenen voor uitstel in deze situatie. Allereerst willen we onze medewerkers en andere donors beschermen tegen een mogelijke besmettelijke infectieziekte. Omdat op grond van de klachten COVID-19 niet is uitgesloten, zijn er extra regels opgesteld die het besmettingsrisico bij de bloedbank moeten verlagen. Verder is het voor de patiënt die jouw bloed ontvangt, ook veiliger als je niet doneert bij ziekteverschijnselen, zelfs als je klachten minimaal zijn. De ziekteverwekker die bij jou milde klachten veroorzaakt, kan voor een zieke patiënt namelijk wél een risico zijn. We testen weliswaar op een aantal bloedoverdraagbare infecties, maar op heel veel micro-organis-

men ook niet. Dat betekent dat we niet precies weten door welke infectie je klachten worden veroorzaakt. We nemen dus liever geen risico. Van COVID-19 is overigens vooralsnog nooit aangetoond dat het via bloed overdraagbaar is. Voor jezelf is er ook nog een reden. Je hebt namelijk meer kans om niet lekker te worden bij donatie als je niet helemaal fit bent. En als je weer beter bent, moet je twee weken wachten met doneren om er zeker van te zijn dat je voldoende hersteld bent en dat de ziekteverwekker helemaal uit je bloed is verdwenen.

COLOFON

HOOFDREDACTIE
Els van der Weijden
Jan-Peter Rook

TEKST
Annemarie Geleijnse
Rineke van Houten

VORMGEVING
das Studio:
Matthijs Koppen,
Barbara Pilipp

REDACTIEADRES
Sanquin
Plesmanlaan 125
1066 CX Amsterdam

REDACTIE
Nieke Halma
Ruben van Dalen
Laura Eurelings
Donoradviesraad:
Maya Bosman,
Wesley Wagner

FOTOGRAFIE
Martin Dijkstra

**BRON
BEELDMATERIAAL**
Rijksmuseum,
Amsterdam

LITHOGRAFIE
mediadome:
Rody Slavenburg

DRUKWERK
Print Consult

bloedverwant@
sanquin.nl

www.sanquin.nl

#DONORS BEDANKT

Hartverwarmende posts op onze Facebook- en Instagrampagina's. Deze patiënten zijn heel blij met jouw bloed of plasma.

Ik heb veel bloed nodig gehad. Door mensen zoals jij leef ik nog.

CHARLOTTE

Na 49 bloeddones te hebben gegeven, ervaar ik op dit moment helaas de andere kant en heb ik zelf bloed nodig. Ben dankbaar dat dit op zo'n belangeloze manier kan.

MARIËLLE

Dankzij donors kan ik mijn kinderen zien opgroeien en hebben zij hun moeder nog. Ongelofelijke dankbaarheid!!

HEIDI

GISOU

Dank lieve donors. Ik ontvang iedere 2 weken antistoffen uit jullie plasma. Dat laat mij leven. Mijn dank is groot.

Superbedankt, iedereen die doneert! Het plasma uit jullie donaties helpt mij aan levenskwaliteit waar ik zo dankbaar voor ben. Jullie maken het verschil!

LOT

Dank!
Dank!
Dank!
Dank!
Dank!

JOOST

Heel erg bedankt allemaal! Ik krijg elke 3 weken immunoglobulines. Wat uit jullie plasma wordt gehaald en dus dank jullie mogelijk is!

ELIZE

Zonder donors zou ik er niet meer zijn. Dank jullie wel!

MOOKIE

DONORS ZIJN GOUD WAARD

 Sanquin